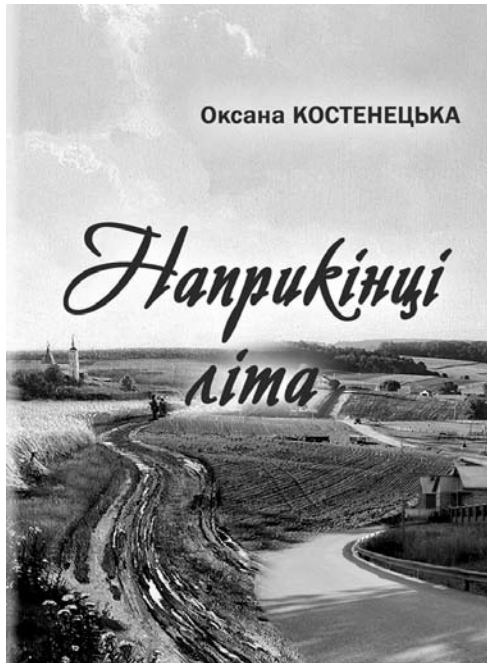

З ВІРОЮ У ПЕРЕМОГУ

Оксана Костенецька. Наприкінці літа: Роман. – Ніжин: Видавець Лисенко М.М., 2025. – 232 с.

Насамкінець осені, у Ніжині, побачила світ нова книжка званої на Чернігівщині письменниці, яка народилася у селищі Вертіївка, але вже багато років мешкає у містечку Борзна, Оксани Миколаївни Костенецької «Наприкінці літа». Авторка добре відома шанувальникам «красного письменства» Поліського краю своїми попередніми книжками: збіркою оповідань «Кохання з особливими потребами» (2016) та повістю «Ціна помилки» (2018). Уже тоді допитливий читач звернув увагу на самобутність стилю письменниці, її особливу увагу до мови творів, неординарність створених художніх образів. А уважні критики відзначили її вміння не обмежуватися змалюванням героїв, а перекидати місток від них до реального життя, у складні перипетії сьогодення. І вдячний читач став очікувати на нові твори авторки.

І вони не забарилися... «Наприкінці літа» – за жанром соціально-побутовий роман, який увібрав у себе картини буденного життя кінця 90-х років ХХ століття і світанкові роки століття ХХІ-го. Роман має присвяту. Він присвячений світлій пам'яті посестрі по літературному цеху, чернігівській письменниці Ганні Арсенич-Баран. Назва твору глибоко символічна. Сама авторка визначає її так: «*Наприкінці літа*» – зовсім не про природу в часовому вимірі, а скоріше – про людську присутність у цьому світі в найпрекраснішу пору свого життя». Щоправда вже у пору людського прив'ядання.

Твір оригінальний за своїм сюжетом. Окрім провідної сюжетної лінії твору – життя головної героїні роману композиторки-аматорки Любові із її щоденними побутовими клопотами, – існує і паралельна сюжетна лінія іншого твору, історичної повісті про долю гетьмана Лівобережної України Івана Скоропадського, яку описав її брат Сашко, перебуваючи у в'язниці. Ці сюжетні лінії у романі досить майстерно переплітаються, створюючи неповторний перегук століть у минувшині і сьогодні України. У передмові сама авторка зізнається, що *«ніколи не думала, що можна одночасно йти двома дорогами... У цьому разі те, чим ти живеш, дедалі тісніше переплітається з тим, що озивається до тебе, вирунаючи з минулого»*.

Головна героїня роману, Любов Петрівна, жінка середнього віку і середнього достатку. Має чоловіка Віталія, а разом з ним і цілу низку проблем, пов'язаних із «кризою середнього віку». Має сина Сергія, студента художнього вишу, який закоханий у неповнолітню доньку місцевого бізнесмена. За канонами сюжету соціально-побутового роману батько дівчини проти таких стосунків і всіяко протидіє їм, скочується аж до злочину.

Головна героїня роману змальована яскраво і психологічно вмотивовано. Відчувається, що письменниця добре розуміється на проблемах жіночого буття і її героїня наділена рисами автобіографічного змісту. Принаймі сюжетну лінію головної героїні в романі виписано зримо і цілком вмотивовано. У творі зображено низку другорядних жіночих образів провінційного містечка. Кожна з них має свою історію, свій стиль і запити у житті.

Цікаво і самотньо у творі зображено образ брата Любові – Сашка. Це саме він стає об'єднуючою ланкою ланцюга подій, який поєднує історичне минуле України ХУІ століття і наше сьогодні. У юнацькі роки, потрапивши до в'язниці за ненавмисне вбивство, він жорстоко карається скоєним, виводить його із депресії зустріч-сновидіння зі своїм пращуром, гетьманом Лівобережної України Іваном Скоропадським. Не буду вдаватися до переказу сюжету твору, зазначу лише одне – саме ця зустріч укріпила його у вірі, зміцнила і загартувала національний дух, зберегла його для суспільства. Піймав себе на тому, що подекуди історичний сюжет твору більше захоплював мене, аніж картини сюжету реалістичного.

Особливо яскраво змальовані у творі романтичні почуття любові гетьмана Івана Скоропадського та знахарки Устини Шумейко. Це кохання народилося і розквітло саме наприкінці їхнього літа у віковому плані, бо за вікном лютувала зима, яка вихолощувала від тепла не лише людські житла, але й людські душі. Але їхнє кохання витримало усі завірюхи та сніговії

і розквітло повною мірою, хоча на заваді ставали життєві перешкоди та обставини. Знахарка Устина народилася, як і авторка роману, у Вертіївці. Це духовне єднання батьківщиною робить обох жінок духовно близькими і зрозумілими для читача. Вони немов би доповнюють одна одну через роки і століття.

Хочу зазначити, що, працюючи над обома сюжетами, авторка виявила справжню високу художню майстерність і винахідливість розводячи композиційні частини текстів по завчасно підготовлених місцях. Закінчується роман, як і будь-які твори соціально-побутового спрямування «хепі-ендом».

Люба виявляється талановитим композитором, а її записані у простому нотному зошиті мелодії мали успіх за кордоном. Вона виїздить до Англії і звідти допомагає коштами Україні, яка бореться з ворогом. Її син Сергій та брат Сашко вступають до лав Збройних сил України і боронять рідну землю. Сашко отримує важке поранення, але, дякуючи своєму духовному єднанню із історичними пращурами, лишається жити. Він бореться за життя і залишає для усіх нас віру про незборимість українського духу, українського війська.

Написано цікавий, самобутній художній твір і я, вітаючи автора з вагомим творчим здобутком, пропоную своїм колегам з літературної спілки «Чернігів» рекомендувати роман Оксани Костенецької «Наприкінці літа» на здобуття обласної літературно-мистецької премії імені Михайла Коцюбинського у номінації «Проза».

Олександр ЗАБАРНИЙ,
член НСПУ

